

Thore Hansen - Skoglandets “bagmand”!

Af Bent Rasmussen

NORDISK Børnebogspris 2002, der uddeles af Nordisk Skolebibliotekarforening, går til forfatteren og illustratoren Thore Hansen, Norge, for de ni bøger om „Skogland“. Første bind, „Gutten i dragereiret“ udkom i 1988 - „År 9“ før „Harry Potter“! - og det niende, „Skogene kommer“, der afrunder historierne fra Skogland, udkom i 2001. Nordisk Børnebogspris er blevet uddelt siden 1985 og er en honorær pris, der består af et diplom og et kunstværk.

„JEG ER FØDT i 1942 (i Fredrikstad, hvor han også bor den dag i dag. Red.) og velsignet med trivelige foreldre. Min mor havde et inderligt ønske om at jeg skulle bli lege, for det syntes hun det var litt stas med. - Tegner, sa jeg. Jeg husker fortsatt sorgen i hennes øyne. Men det var bare tegning som stod i hodet mitt. Særlig den verden som hørte hjemme i tegneseriene og vitsetegningene. Det gikk så langt at jeg hadde planer om skolering i faget. For å slippe altfor stor studiegjeld mente jeg en tur til sjøs var tingen. Sånt var det penger i, hadde jeg hørt. Det ble tre år i strekk, mest på Syd-Amerika, Cuba og Mexico. Jeg er neimen ikke sikker på at det bliver folk av sånt; noe særlig penger ble det i alle fall ikke.“

(Fra www.gyldendal.no/forfattere/gyltid/thore/indeks.html)

På skolebænken

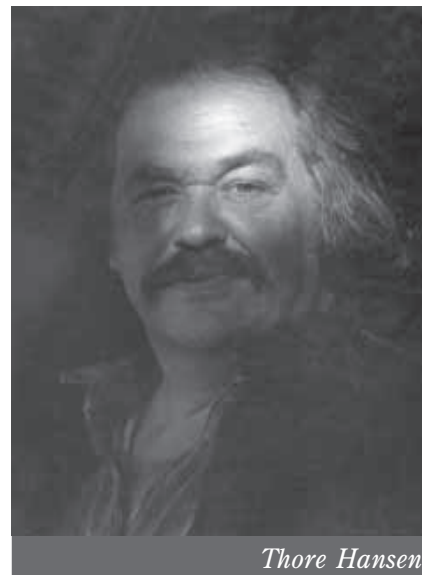
Da Thore Hansen „gik i land“, begyndte han på „Akademiet for fri og merkantil kunst“ i København, men gennemførte ikke uddannelsen. Det var nok lidt af en nedtur at havne på skolebænken efter flere år med masser af oplevelser og fornøjelser i diverse byers havneområder, men Thore Hansen var fortfarende bidt af at tegne. Han besøgte adskillige redaktioner med vekslende held, men han havde - og har - den filosofi, at det gælder om at se redaktørerne som personlige fjender, som for enhver pris skal „nedkæmpes“!

Arbejde

I midten af 1960'erne begyndte Thore Hansen at tegne i „Magasinet for alle“, hvor Nils Johan Ruud var redaktør. Han tegnede mest vitser og tegneserier, illustrerede noveller, men skrev også små historier. „Magasinet for alle“ var en god skole for ham, og redaktøren tillod, at Thore Hansen afprøvede en masse ting.

Samtidig fyldte han diverse ugeblade med tegninger og historier og illustrerede sin første science fiction-novelle, en historie af Jon Bing, og den åbnede en helt ny verden for ham. En verden, hvor det var tilladt at gå arm i arm med fantasien. Det har med årene udviklet sig til et tæt samarbejde med Jon Bing og også Tor Åge Bringsværd med mange bøger og et par lange tegneserier som resultater af samarbejdet med de to forfattere.

Thore Hansen har - som det flittige og nysgerrige menneske, han er - også arbejdet som scenograf på teater og fjernsyn og lavet tegnefilm.

Thore Hansen

Forfatter

Til trods for at Thore Hansen skrev kortere tekster og historier, havde han ikke noget decideret ønske om at blive forfatter, men udsendte alligevel i 1975 en lille novellesamling - „Grimaser“ - med fantastiske historier. Han opfattede imidlertid fortsat forfattere som en underlig „race“, som man burde holde sig på en vis afstand af, men efter at han havde udgivet endnu et par bøger, slog ordene for alvor kløerne i ham. Lige siden har han vekslet imellem at være tegner og forfatter - og ofte kombineret de to evner.

Han siger selv: „... *Det har gått så langt at når jeg har skrevet noen uker, får jeg dårlig samvittighet for at jeg ikke tegner - og omvendt. Har man anlegg for galskap, nekter man seg ingen ting. Og denne galskapen har jeg en følelse av bliver sterkere med årene.*“

En drøm

„Men underligt nok, med jevne

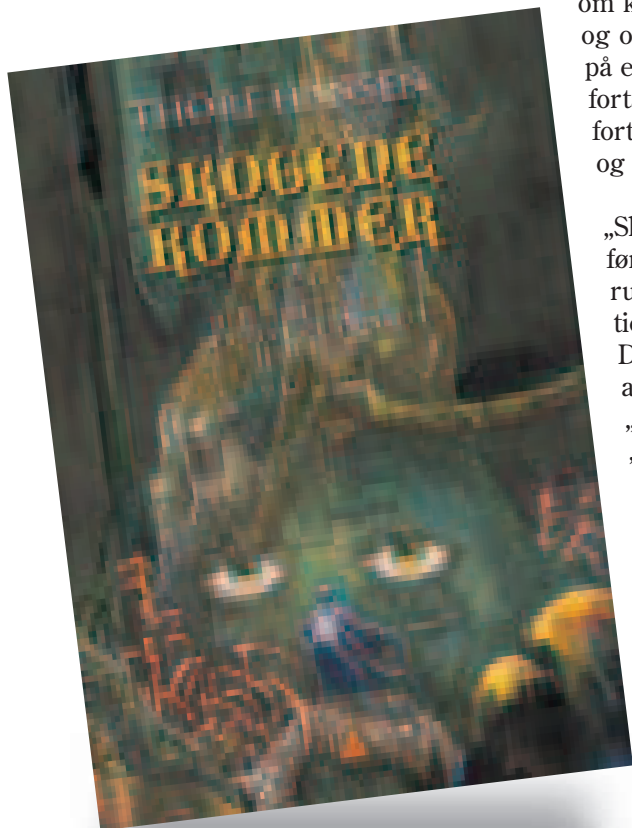
mellomrom melder den gamle besettelse seg: ønsket om å skape en tegneserie slik jeg mener den bør være, fylt av magi og galskap og som ikke på død og liv må tekkes alt og alle. Så der er jeg fortsatt ni år i hodet og drømmer om hva jeg skal gjøre når jeg bliver stor.“

Pris, pris...

Hele fem gange - i 1975, 1978, 1980, 1982 og 1988 - har Thore Hansen fået Kirke- og undervisningsdepartementets (fra 1982 Kirke- og vitenskapsdepartementet) pris i forskjellige kategorier, i 1984 fik han Sarpsborgprisen, i 1996 var han på IBBY Honour List for „En vind fylt av tusen sommere“, i 2001 modtog han sammen med Tor Åge Bringsværd Ord & Bildeprisen, og i foråret 2002 fik han Skolebibliotekarforeningen i Norges Litteraturpris for Skogland-bøgerne.

„Skogland“

I Skogland bor originale skabninger, som vi aldrig har hørt om før, og som Thore Hansen har givet de mærkeligste navne. Thore Hansen

272

Hansen, Thore, n., 1942-

Skogene kommer : hun var halvt alv, halvt menneske og et bindeledd mellom to verdener / [tekst og illustrasjoner:] Thore Hansen. - [Oslo] : Gyldendal Tiden, cop. 2001. - 229 s.

Tekst på bokmål

ISBN 82-05-29722-3 (ib.) : Nkr 269.00

u,mu

I den niende boka i Skoglandserien møter vi Carla. Hun er vokst opp i menneskenes verden. Hun er kjærlighetsbarnet til et menneske og en alv i menneskekropp. Hun finner seg ikke til rette blant menneskene og da faren og mora dør, gir hun seg ut på vandring med farens gave, et smykke, som tegn og beskyttelse. Carla vet ikke at Skoglandets vesener venter på henne. Hun skal forløse den gamle spådommen, Malhiis to horn skal igjen forenes og de to verdener skal bli ett. Men først må Carla ut på en lang vandring og med seg får hun Zool, fortelleren som kan støtte og veilede henne. Den store kampen mot ondskapen utkjempes i den gamle Dragebyen der Carlas iboende krefter og smykkets alvemagi blir helt nødvendige for kampens utfall. Denne boka som de andre i serien, preges av forfatterens poetiske stil. Her er stor fortellerglede og spennende handling. Boka kan med stort utbytte leses som enkeltbok, men de mange vesener og deres funksjon forstås nok bedre for en som kjenner serien. Boka avsluttes med vakre tusjtegninger i svart/hvitt.

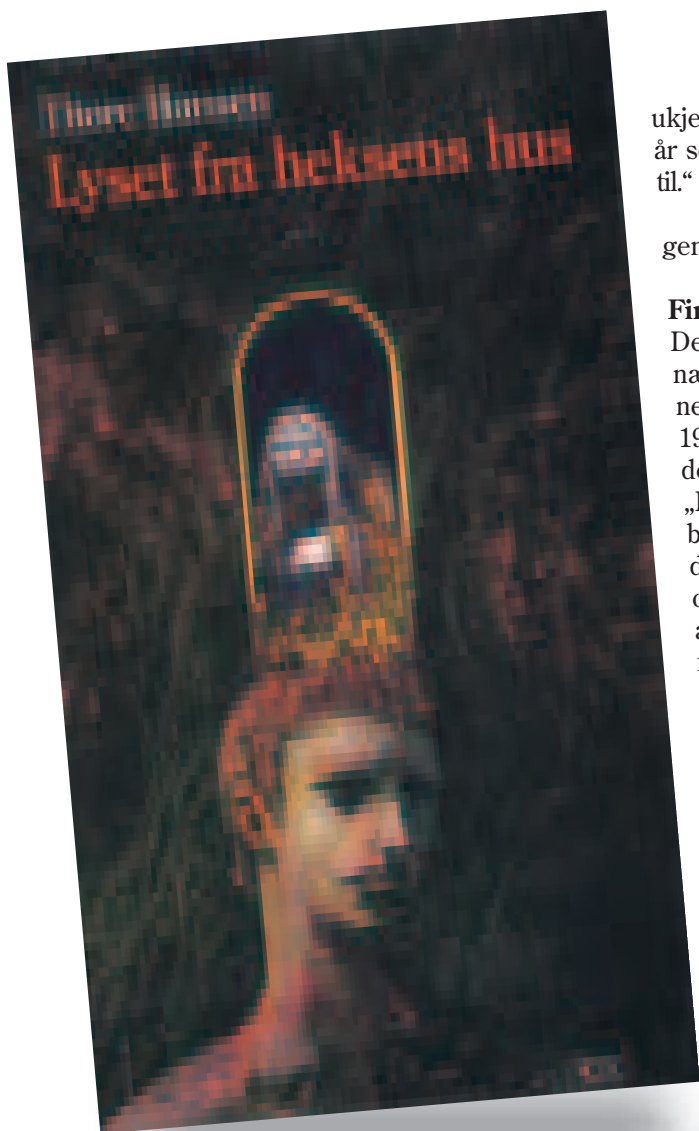
fortæller på en yderst original måte den gode gamle historie om kampen mellom de gode og onde kræfter i verden, der på en tryllebindende måte er fortalt ind i den fantastiske fortællings mangehovedede og facetterede univers.

De første bøger om „Skogland“ blev til længe før, Harry Potter & Co. rullede ind på den internationale børnebogscene. Den første bog kom allerede i 1988 og hedder „Gutten i dragereiret“ (da. „Drengen i drageren“, 1989). Det er her i Skoglands dunkelgrønne mørke, hvor solstrålerne sjældent når ned, at fortællingen om skovmanden Gwan og menneskeguttens Kaim begynder. Alt omkring dem er dødt, og

sammen med en tam drageunge drager de ud på en farlig færd for at finde et fredeligt sted, hvor de kan leve. Men en masse farer - og farlige og mærkelige væsener - lurur overalt.

Inspiration

Historierne om Skogland begyndte faktisk med en tegning fra en illustreret bog om indianere i Nordamerika, og i den så Thore Hansen en tegning af et pilekogger i skind, som var udformet, så koggeret også var et fæste for buen. Og da Thore Hansen iflg. „Etterordet“ i „Skogene kommer“ har brugt år af sit liv som indianer i sin barndoms skove, og omtrent dagligt har skalperet huroner, der tog livet af „Den sidste mohikaner“, var det naturligt, at han tegnede dette kogger. Det kom ikke til at hænge på en indianer, men derimod på ryggen af en kæmpe med spidse ører, skovmanden Gwan, og

„Jeg var på full fart inn i ukjent terreng, selv om mine år som indianer hjalp godt til.“

(Fra „Etterord i „Skogene kommer“, 2001)

Fire romaner mere

Det blev i løbet af de næste 4-5 år til fire romaner mere om Skogland. I 1989 udkom „Reisen til den glemte byen“ (da. „Rejsen til den glemte by“, 1990). Centralt i denne roman er legenden om den glemte by, hvor alle i Skogland levede i fred og fordragelighed med hinanden for længe, længe siden. Det er den by, de tre opdagelsesreisende, Gwan, Kaim og dragen, vil finde, og byen er for dem et håb om en fredeligere verden.

Tredje bind i serien hedder naturligvis „Dragebyen“ (da. „Dragebyen“, 1991). Trioen finder nemlig den glemte by, som kommer til at hedde Dragebyen. Fra alle retninger strømmer skabninger til Drage-

byen, mærkelige væsener, der ikke altid har levet i fred med hinanden, og blandt dem lurker kræfter, der vil have magt!

I fjerde bind fra 1992, „Demonene ved flodens munning“ (da. „Dæmonerne ved flodens munding“, 1993) må Kaim og troldmanden Gwan drage ud på en farefuld færd i håb om at befri deres kvinder, der er indespærret i en borg befolket af uhyggelig dæmoner, nogle dyrelignende skikkelser, der i ly af mørket skaber rædsel, fortvivlelse og død omkring sig.

Også i femte bind „Der skogstiene møtes“ (1993) er de onde kræfter på spil. De dræber alt, som kommer i vejen for dem, og de

onde kræfter kommer nærmere og nærmere Dragebyen.

Nu kan det være nok!

Så tænkte Thore Hansen, at nu måtte det være nok. Han sagde det for en sikkerheds skyld højt og tydeligt en morgen til sig selv foran spejlet, og der blev nikket energisk tilbage inde fra spejlet, fortæller han. Det viste sig imidlertid, at figurerne inde i skovene ikke gav sig så let, så derfor skrev han „Frost og varme“ i 1997, historien om Zool, som senere skulle blive en stor fortæller, og selv om Thore Hansen var noget betænkelig ved det, så havde Skogland sneget sig ind på ham og fanget ham igen.

„Frost og Varme“ handler om drengen Zool, der må flygte fra den grusomme by, Kaloo, som grænser op til Skogland. Han kommer til Izh, hvor alt virker friere og mere åbent, men snart opdager Zool, at der også her er kræfter, der er lige så onde og grusomme i Kaloo.

Året efter udkom „Den vidunderlige leken“, hvor Zool - nu som voksen - igen er i fokus. Han er nu uddannet fortæller og beretter om gamle dage og om den vidunderlige leg. Det handler om at finde nøglen til oplevelse og om at lege „livets leg“.

Nu er det slut!

„- Nå er det slutt, sa jeg høyt og så strengt på skrivemaskinen.

- En liten historie til, ba skrivemaskinen. - En fabel om kjærlighet. Det er da ikke for mye forlangt?

En skulle nesten tro den visste at den skulle byttes ut med en PC året etter.

Man sier ikke nei til en trofast venn gjennom dager og netter. Den fikk viljen sin, „Alvens lengsel“, 1999. Det er historien om Carlas foreldre, om kjærlighet og om selve tiden som gjør noen krumspring.“

(Fra „Etterord“ i „Skogene kommer“, 2001)

foran denne skovmand stod en drage af den onde slags.

Tegningen blev udført med spidspen og pensel og sort tusch, og den blev stående op ad væggen på Thore Hansens arbejdsbord. Sådan gør han ofte, når han ikke ved, hvad en tegning skal bruges til. Tegningen blev stående længe, for Thore Hansen har den opfattelse, at en tegning har en fortælling, og at en fortælling laver billeder både i hans eget og andres hoveder. Langsomt, næsten modvilligt, meldte en, som hedder Kaim sig, en dreng, der havner i en dragerede - og så var den første roman om Skogland blevet skabt med to fingre på skrivemaskinen.

„Blir du aldri trett av å fortelle,“ spørger Carla sin ven Zool i en af bøgerne. Han svarer: „Det er jo det vi fortellere er til for, å fortelle historier til de som ennå ikke kan ordlegge sine liv.“

Man kan have Thore Hansen alvorlig „mistænkt“ for, at dette også er hans ypperste formål med at fortælle historierne om Skogland.

Sådan går det!

„Sånn kan det gå i denne vår verden.

En tegning av en skogmann og en drage og et indian-ske pilekogger, og man havner i en verden litt til venstre

for vår egen.

Dette er et lite farvel med Skogland og dere som har vært med på reisen. Andre fortellinger har klatret opp på skrivebordet og ser på meg med håp om et liv på papiret.

Men aldri mer?

Det høres liksom så voldsomt ut.

Vitner om en helstøpt personlighet med vilje av støpejern.

Det kan jo skje, om jeg bliver meget gammel, sitter et sted i solen og risser runer i sanden, at det kanskje bliver en liten fabel fra de dunkelgrønne skoger.

Det kan jo skje...

(Fra „Etterord“ i „Skogene kommer“)

Andre utgivelser

Thore Hansen har - som det fremgår nedenfor - et stort forfatter- og „tegner-skap“ bag sig. Han har illustreret en

lang række bøger for andre forfattere. Allerede nævnt er Jon Bing og Tor Åge Bringsværd, som han har været - og er - meget inspireret af, men han har også illustreret f.eks. Inger Margrethe Gaarders „Nye historier fra Landsbyen nærmest junglen“ (1992). I 1986 udgav han „Smilende streker - et streiftog blant humorens mestre“, der indeholder udvalgte tegninger med en forbindende tekst (af Thore Hansen), og i „Victorias verden“ (1998) kan man lære at „misse“. Det er en herlig beretning om den eksentriske onkel Waldemar, der kommer på besøg og knytter tæt kontakt til niecen Victoria. Onklen lærer Victoria kunsten at misse, en særlig teknik, der medvirker til at skabe en eventyrverden, som man kan drage rundt i - lige indtil man blinker to gange med øjnene, for så forsvinder den igen. Det er en spændende og anderledes billedbog, hvor alt er muligt: en hval med en by på ryggen, et flyvende postbud, troldevæsener, m.m.

I „Alvens lengsel“ er hovedpersonen pigen Emma. Hun ser ting, som andre ikke ser og trives bedst i skumringen, hvor hun drømmer om en, der længes lige så meget efter hende. I Skogland føler alven Zingh også en længsel, som han ikke forstår, indtil han en sensommeraften møder Emma i Smyrls værtshus i Grænselandet.

Afslutningen

„Da kjærligheten var på plass, kom jeg i tanker om at det kanskje ble barn av det også ... og det ble til denne boken du holder i hånden, „Skogene kommer“.“

(Fra „Etterord“ i „Skogene kommer“, 2001)

I afslutningen på den storslåede fortælling om „Skoglandet“ hedder hovedpersonen Carla, hun er halvt menneske og halvt alv og altså datter af Zingh og Emma. Det er nemlig Carla, som skal gøre en urgammel spådom til virkelighed, nemlig at forene de to verdener, som har været adskilt siden verdens skabelse.

